

Gozdarstvo v času in prostoru

Odlična organizacija in delovno vzdušje sta pripomogla k dobri rezultatom vseh delovnih skupin. Rezultati srečanja bodo dobra osnova za nadaljevanje dela v naslednjih štirih letih projekta.

Dodatne informacije o projektu NAT-MAN je mogoče dobiti tudi na internetu, na spletni strani z naslovom <http://www.flecpro.kvl.dk/natman/>.

Vrtače na planoti Borovške gore zaradi vlažnega dna pogosto uporablja divjad za blažilne blatne kopeli (foto: Dušan Roženberger)

21. Kongres IUFRA v Maleziji

Marjan LIPOGLAVŠEK*

Od 7. do 12. avgusta 2000 je bil v Maleziji, v prestolnici Kuala Lumpur, 21. kongres mednarodne zveze gozdarskih raziskovalnih organizacij. Kongres IUFRA so vsakih 5 let največje svetovne gozdarske organizacije. Tokratnega kongresa se je udeležilo 100 raziskovalcev in gozdarjev iz 25 držav. Udeležilo se je bilo 10 udeležencev iz Slovenije.

Gozdovi in družba - v Sloveniji in v drugih državah. Govorniki na plenarnih zasedanjih so predstavili tako imenovanih subplenarnih referentov (10) in 10 volilnih referentov na sestankih raziskovalnih skupin (videnih preko 120) so večino predstavljali. Tema. Prevladujoča ugotovitev je bila, da gozdarstvo rebujejo kulturno različne družbe. Raziskave in voljevanje različnih potreb in da gozdarstvo prispeva k dobri okoljski in socialno-kulturno blaginjo. Gozdarstvo zmanjšujejo revščino, pospešujejo gospodarski razvoj in preprečujejo uničevanje okolja. Raziskave se morajo prilagajati družbenemu okolju in izboljševati zadovoljevanje zelo različnih potreb človeštva.

Ob toliko hkratnih sestankih je posameznik na kongresu lahko spremljal le neznamenit del referatov in razprav. Na tokratnem kongresu je bila posebej poudarjena predstavitev znanstvenih dosežkov na posterjih. Čeprav so bile zanje razpisane in podeljene nagrade (9), pa res zanimivih in dobro predstavljenih posterjev ni bilo veliko. Za ta kongres je bil značilen strog izbor referatov in posterjev, ki pa ni vedno najbolj uspel, saj selek-

torji niso bili vedno dovolj kvalificirani. Tako nekatere raziskovalne skupine niso imele dovolj referatov za razpoložljivi čas, druge pa so jih imele preveč. V celoti sem lahko spremljal in deloma vodil delo raziskovalne skupine 3.07 Ergonomija, ki je imela dva sestanka s skupaj osmimi referati z naslednjimi vsebinami:

- Programi varstva pri pridobivanju lesa v ZDA (de Hoop)
- Zmogljivost in fizične obremenitve sekačev v Braziliji (de Suoza)
- Ergonomski faktor pri raziskavah tehnologije (Gardner)
- Vpliv ergonomskih značilnosti motornih žag (Gjoglia)
- Ergonomska ocena gozdarskih strojev (Gellerstedt)
- Deloma samostojne delovne skupine v Nemčiji (Kastenholz)
- Problem izpušnih plinov pri tehnološki tranziciji (Lipoglavšek)
- Tresenje pri uporabi sedeža v obliki sedla na traktorju (D. Wästerlund)

Referati in razprava so pokazali, kako zelo različni so glavni ergonomski problemi v gozdarstvu različnih delov sveta. Ergonomsko obarvani referati so bili predstavljeni še v nekaterih drugih raziskovalnih skupinah. Podobno je bilo tudi pri posterjih, ki jih je ta raziskovalna skupina sprejela na kongres. Njihove vsebine so segale od položajev telesa pri delu do psihologije odnosov v majhnih izvajalskih podjetjih.

Na papirju in CD-jih so v celoti objavljeni vsi referati subplenarnih zasedanj ter izvlečki posterjev in refe-

* prof. dr. M. L., univ. dipl. inž. gozd., BF, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, Večna pot 83, 1000 Ljubljana, SLO

ratov v raziskovalnih skupinah. Ključni referati na plenarnih zasedanjih bodo objavljeni po kongresu. Vrsta raziskovalnih skupin je obljubila objavo celotnih referatov. Oddelek 3 bo vse referate s sestankov vseh svojih skupin objavil na CD-jih.

Kongres je spremljala še vrsta prireditvev. Mednarodne gozdarske organizacije so imele svoje sestanke. Razstava oziroma sejem *Svetovno gozdarstvo* je predstavil številne nacionalne gozdarske organizacije, fakultete in raziskovalne inštitute pa tudi posamezna podjetja, ki so ponujala publikacije in opremo za gozdarstvo. Oddelki in mnoge raziskovalne skupine IUFRA so imeli svoje sestanke, na katerih so izbrali nova vodstva in razpravljali o programu prireditvev do naslednjega kongresa. Oddelek 3 - Gozdno delo in tehnika (Division 3 - Forest Operations and Techniques) je na široko razpravljalo o novem imenu in novi notranji organizaciji raziskovalnih skupin. Dogovorjeno je bilo, da se v bodoče spremeni ime, npr. Gozdno delo (Forest Operations), medtem ko sprememba (zmanjšanje) skupin ni bila sprejeta. Vodja skupine še naprej ostaja D. Dykstra, vendar ima nove pomočnike. Raziskovalna skupina Ergonomija ima novega vodjo (J. Garland, ZDA) in nenavadno veliko pomočnikov (za vsak kontinent enega) pa tudi delovne skupine po ergonomskih vsebinskih področjih.

En dan med tednom je bil rezerviran za odmor oziroma za medkongresne izlete. Osem različnih izletov je bilo bolj turistično kot strokovno pobarvanih. Na izletu v zgodovinsko mesto Melaka smo si kljub temu ogledali žago, ki je v japonski lasti, kjer iz lesa s plantaž kavčukovca pripravljajo elemente za masivno pohištvo. Hlodi, ki jih pridobijo, potem ko že izrabijo drevesa za proizvodnjo lateksa, so kratki in polni napak, medtem ko so lepljeni pohištveni elementi, ki gredo na Japonsko, lepe svetle barve in povsem brez napak. Pokazali so nam še rekreacijski gozd, kjer so v deževnem gozdu naredili asfaltirane sprehajalne poti, trim steze, prostore za piknik ipd. Pokongresnih ekskurzij, ki so vodile udeležence tudi na Borneo in Tajsko, se je udeležilo le nekaj nad 300 udeležencev, saj so bile relativno drage. Malezijsko organizacijo kongresa so vsi pohvalili. K temu je veliko pripomogel svetovni trgovski center (WTC), kjer so se lahko vse prireditve odvijale na enem mestu, v eni stavbi, ki ima najrazličnejše prostore in dvorane za sestanke.

Organizatorji so trdili, da je Malezija prva država v razvoju, ki je organizirala kongres IUFRA. Je zelo gozdnata in trajno ekološko usmerjeno gozdarstvo je pomembna gospodarska panoga. Naravnih gozdov je 61 % površine, v bodoče pa naj bi jih ostalo najmanj 50 %,

15 % pa je plantaž oljnih palm in kavčukovca. Zato ji je bila organizacija kongresa upravičeno zaupana in jo je tudi uspešno izpeljala, saj so sodelovali zelo številni gozdarji.

Kongres je kot običajno sprejel z osnovno temo povezane ugotovitve in resolucije:

- IUFRO naj še naprej pospešuje raziskave za trajnostno gospodarjenje z gozdovi, za zmanjšanje nasprotij med zahtevami po gozdnih proizvodih ter ekološkimi in socialnimi koristmi gozda ne glede na ekološke in družbene različnosti.
- IUFRO naj ima pomembno vlogo pri usklajevanju med znanostjo, politiko in industrijo s pospeševanjem raziskav, ki pomagajo pri političnih odločitvah v mestnih, gorskih in sušnih okoljih za boljše zagotavljanje koristi, dobrin in uslug gozda.
- IUFRO naj poveča svoj prispevek pri mednarodnih in političnih razpravah, zlasti v povezavi z genskimi viri in biološko raznovrstnostjo, trajnostnim gospodarjenjem, spremembami klime, tal, voda, zmanjševanjem gozdnatosti ter socialno in okoljsko sprejemljivostjo tehnologije pridobivanja proizvodov.
- IUFRO naj poleg gozdarskih pospešuje tudi interdisciplinarne raziskave in sodeluje z negozdarskimi raziskovalnimi organizacijami.
- IUFRO naj pospešuje svetovni informacijski sistem, obstoječe in novo znanje naj bo dostopno širokemu krogu uporabnikov.
- IUFRO naj skrbi za povečevanje raziskovalnih zmogljivosti v državah v razvoju ter za uveljavitev žensk in invalidnih oseb v gozdarski znanosti.

Kongres je seveda izvolil tudi mednarodni svet (v njem je tudi prof. D. Mlinšek) in izvršilni odbor za naslednjih pet let. Predsednik IUFRA bo odslej prof. Risto Seppälä s Finske, ki je bil glavni organizator prejšnjega kongresa na Finskem in podpredsednik IUFRA. V svojem nastopnem govoru je poudaril zlasti dve nalogi, ki se jima bo posvetil, in sicer povečanju članstva v IUFRO in vlogi zveze kot čistilne naprave pri pretoku informacij. Samo v zahodni Evropi je okrog 1.000 organizacij, ki raziskujejo gozd ali v gozdu, vendar jih je le 176 članic IUFRA. Da bi lahko tudi negozdarske organizacije postale članice, so spremenili angleško ime zveze. Besedo *Forestry* so zamenjali s *Forest*. Preko interneta in domačih strani raziskovalnih skupin in članic IUFRA naj bi bile v bodoče tudi posameznim raziskovalcem dostopne najnovejše izbrane informacije o rezultatih raziskav. Nastajale naj bi znanstvene ekspertize tudi za druge, na primer za politične ali družbene organizacije.

Gozdarstvo v času in prostoru

Na posebni stojnici pri vходу in na zaključni slovesnosti se je predstavil tudi prireditelj naslednjega kongresa, ki bo avgusta 2005, mesto Brisbane v Avstraliji.

Kongres IUFRA, tudi tokratni v Maleziji, je pravzaprav velika manifestacija, namenjena spoznavanju

in druženju raziskovalcev. Vendar pa ponuja posameznemu udeležencu tudi spoznavanje zelo pestrih pogledov in možnih rešitev ozkega raziskovalnega problema pa tudi preverjanje relevantnosti lastnih rezultatov raziskav.

XXI. kongresa IUFRA smo se udeležili tudi predstavniki Zavoda za gozdove Slovenije

Živan VESELIČ*

XXI. kongres IUFRA v Kuala Lumpurju (Malezija) je za nami. Velike stvari, kot je veliko tudi svetovno gozdarstvo, se premikajo počasi. Zadovoljni moramo biti, če se sploh premikajo v pravo smer. Ker so besede navadno pred dejanji, je tisto, kar slišimo, v marsičem oziroma marsikje bolj napoved jutrišnjega dne kot odraz današnje prakse. Za kongres znanstvenega značaja to drži še toliko bolj. Ob bolj ali manj poznani praksi je morda napoved jutrišnjega dne še posebej zanimiva. Tistim, ki smo se prvič srečali s čudovitostmi tropskega gozda in vsemi posebnostmi jugovzhodne Azije, je bila udeležba na tokratnem kongresu IUFRA seveda še prav posebno doživetje. Prav z namenom izkoristiti dolgo pot tudi za širše spoznanje s tropi in tropskim gozdom smo se udeleženci kongresa z Zavoda za gozdove Slovenije (Andrej Kermavnar, Jurij Beguš in avtor) udeležili tudi pokongresne ekscurzije na Borneo.

(Še) nekaj besed o samem kongresu

Kongres je potekal v velikem kongresnem centru v Kuala Lumpurju. Organizacija, ki je bila sicer brezhibna, je bila prilagojena tudi ozkim, specializiranim temam. Vsebinsko širšim plenarnim referatom in referatom na subplenarnih sejah, ki so potekali zjutraj, so v številnih manjših dvoranh sledile predstavitve referatov, ki so bili namenjeni ožjemu krogu specializiranih strokovnjakov. Tako so proti koncu kongresa potekale predstavitve referatov hkrati celo v 22 dvoranh. Vzporedno pa je bilo predstavljenih tudi prek 500 posterjev, ki so bili nekaj dni postavljeni na ogled.

Tako obsežna in razvejana prireditev udeleženca obogati s širšimi sporočili o perspektivah gozdarstva, upoštevajoč nova spoznanja in pogled gozdarske znanosti, s številnimi novimi informacijami z ožjih speci-

aliziranih področij ter seveda z možnostjo osebnega stika s strokovnjaki vseh področij gozdarstva s vsega sveta. Vsi udeleženci smo prejeli tudi kongresni material: vse referate na subplenarnih predstavitev (950 str.), povzetke vseh drugih referatov (410 str.) in povzetke vseh posterjev (360 str.).

Naj se s kratkim komentarjem dotaknem samo področja načrtovanja v gozdarstvu. Tako kot ga razumemo in izvajamo pri nas, je vsebinsko zelo široko in ga zadevajo vsebine s številnih področij gozdarstva. Vsekakor so številni referati obravnavali načine trajnostnega gospodarjenja z gozdovi ter merila in kazalce trajnostnega razvoja gozdov pa odnos ljudi do gozda, še posebej vprašanje rekreacije v gozdu. Veliko referatov je obravnavalo tudi ugotavljanje sprememb površine gozdov pa tudi poskuse ugotavljanja lesne zaloge in drugih podatkov o gozdovih na podlagi metod daljinskega zaznavanja, zlasti satelitskih posnetkov.

Zavod za gozdove je na kongresu tudi aktivno sodeloval. Referat Forestry Extension in Environment of Political Transition - Example of Slovenia (Beguš, Veselič) je uspešno predstavil Jurij Beguš. Sicer sta imela od udeležencev iz Slovenije na kongresu referate tudi dr. Marjan Lipoglavšek (sam in v soavtorstvu) z Biotehniške fakultete, z Oddelka za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, ter mag. Robert Robek z Gozdarskega inštituta Slovenije, posterje pa so predstavili dr. Hojka Kraigher, dr. Milan Hočvar, dr. Maja Jurc in mag. Franc Ferlin, vsi z Gozdarskega inštituta Slovenije.

Malezija

Osebnostna izkaznica Malezije

Malezija meri 334.442 km² in ima 19 milijonov prebivalcev (62 % Malajcev, 30 % Kitajcev in 8 % Indijcev). Država je bila ustanovljena leta 1963 z združitvijo Malajske zveze (ta je bila ustanovljena leta 1948) ter

* mag. Ž. V., univ. dipl. inž. gozd., Zavod za gozdove Slovenije, Večna pot 2, 1000 Ljubljana, SLO